

Umetniška gimnazija – glasbena smer

Modul C: jazz – zabavna glasba

Posodobljeni učni načrt

JAZZ PETJE

OBVEZNI PREDMET

420 ur

Posodobljeni učni načrt
JAZZ PETJE
Obvezni predmet (420 ur)

Posodobljeni učni načrt so pripravili:

Predsednica predmetne skupine:

Nada Žgur, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Člana:

Ivan Špacapan, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Nanča Muck, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Koordinator za jazz petje:

Marjan Trček, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Vsebinsko prenovo srednjega glasbenega šolstva je pripravila in izvedla nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v mandatu 2011–2015.

Recenzenta:

Kristina Oberžan, mag. art.

Gregor Ftičar, mag. art.

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Jernej Pikalo**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:784.9(0.034.2)

ŽGUR, Nada

Posodobljeni učni načrt. Jazz petje [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravili Nada Žgur, Ivan Špacapan, Nanča Muck]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2013. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul C, Jazz - zabavna glasba)

ISBN 978-961-03-0174-5 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl. 2. Špacapan, Ivo 3. Muck, Nanča

271418624

Posodobljeni učni načrt za predmet jazz petje je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za jazz petje. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet jazz petje, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 7. maja 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju in pouka petja.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 161. seji 19. decembra 2013.

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI	5
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	6
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	19
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	20
5.1	Preverjanje in ocenjevanje znanja	22
5.2	Medpredmetne povezave	23
6	MATERIALNI POGOJI	24
7	ZNANJA IZVAJALCEV	24

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet jazz petje je strokovni predmet v programu umetniške gimnazije, modul C, jazz – zabavna glasba. Pouk predmeta poteka v vseh letnikih programa v skupnem obsegu 420 ur. Glas je človekov prvinski inštrument. Z njim lahko človek komunicira, govorno in/ali pevsko sporoča svoja spoznanja, izraža najrazličnejša duševna stanja, izpolnjuje in bogati svoje duhovno življenje. Dostikrat besede ne zmorejo izraziti tistega, kar lahko umetnik izrazi z jazzovskim petjem: včasih besedno, včasih brez besed, vokalizirano. Petje je v izjemno širokem razponu jazzovske in zabavne glasbe vabljev izziv za iskanje osebnega izraza, saj se lahko glasbenik svobodno giblje v svetu ritmike, melodike, harmonije in besed ter tako zajema iz zakladnice imaginacije, improvizacije ter spontane ustvarjalnosti. Za doseganje takšne svobode v pevskem izražanju se lahko glasbeno nadarjeni dijak* v času izobraževanja seznanijo s potencialom svojega glasu in razvije svoj talent s pomočjo:

- pevske tehnike za zvokovno in fonetično svobodo (pravilen dih, zdrav zvok, razširjen glasovni in dinamični obseg, natančna intonacija, jasna dikcija itn.),
- jazzovske teorije in prakse, katerih cilj je umetniška svoboda izražanja in ustvarjanja (razvit občutek za ritem, melodiko in jazzovsko harmonijo s pripadajočimi lestvičnimi strukturami, osnove improvizacije, zgodovina in slogovne značilnosti, analiza, transkripcije itn.),
- študija repertoarja, ob katerem spoznavajo ustvarjeno literaturo, estetske vrednote glasbene umetnosti, spoznavajo različne glasbene slogove in si gradijo repertoar,
- redne uporabe elektroakustičnega zvočnega sistema, kar jih usposablja za samostojno delovanje v kulturnem prostoru (ozvočevanje na nastopih).

Pouk jazz petja ponuja vpogled v pomembno glasbeno dediščino jazzovske, zabavne ali popularne in klasične glasbe. Ob tem se širi dijakovo estetsko obzorje, razvija analitično in kritično poslušanje ter oblikuje pravilno vrednotenje obravnavanih glasbenih del. S svojim talentom in znanjem dijaki bogatijo slovenski kulturni prostor, izvajajo dela iz svetovne in domače glasbene literature. Od mladostnika zahteva pouk petja disciplino, vztrajnost in predanost, kar so tudi sicer pomembne vrednote tako za poklicno, socialno in osebno življenje.

* V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (dijak za *dijaka* in *dijakinjo*, učitelj za *učitelja* in *učiteljico*).

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki:

- anatomsko in funkcionalno spoznavajo pevski, govorni in dihalni mehanizem;
- spoznavajo, razvijajo in oblikujejo glas pri govoru in petju;
- razvijajo glasovni obseg, prožnost in dinamiko;
- obvladujejo pravilno dihanje;
- ozaveščajo se telesa, drže, pomena telesne vzdržljivosti, skrbi za pevsko zdravje in pevske higijene;
- razvijajo posamezne vokalno-tehnične prvine: zvok, intonacijo, izgovarjavo;
- se uri v branju ritma in ritmično-melodičnih zapisov (poudarek na načinu *swinga* in *latina*);
- obvladujejo prvine vokalne improvizacije: tehniko *scat*, lestvične strukture in njihove povezave z akordi ter uporabljajo prvine pri spontanem ustvarjanju in improviziranju;
- se uri v transkribiranju (zapisujejo izvedbe priznanih jazzovskih izvajalcev);
- se poglobljajo v interpretacijo;
- uri pomnjenje;
- si privzgamajo čut za estetiko;
- pridobivajo izkušnje v večglasnem petju (jazzovski zbor, vokalne skupine);
- pridobivajo pomembne izkušnje in stike z drugimi glasbeniki na domačih in mednarodnih seminarjih, tečajih in drugih srečanjih;
- se seznanjajo z elektroakustičnimi prvinami in spoznavajo delovanje ozvočevalnega sistema;
- prejemajo spodbude h kreativnemu poustvarjanju;
- se vzgamajo za oder in si nabirajo izkušnje z nastopanjem;
- se navajajo na študijsko disciplino, samostojen učni proces ter samostojno načrtovanje učenja;
- spremljajo in presojujejo uspešnost svojega napredka;
- spoznavajo enakost in različnost slovenskih, evropskih in z globalizacijo prejetih kulturnih prvin, jih kritično vrednotijo in s tem razvijajo čut za razlikovanje prvin domače in tuje glasbene dediščine;
- spoznavajo in utrjujejo glasbeno izrazoslovje v slovenščini in angleščini;
- se sporazumevajo v slovenščini in večajo nabor slovenskih izrazov za sicer tipične pojme in besede iz ameriško-angleškega jazzovskega okolja.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prejmejo osnovne informacije o anatomiji in delovanju dihalnega, govornega in pevskega sistema; – izvajajo dihalne vaje za krepitev in prožnost dihalnega oz. opornega mehanizma (prepona, trebušna stena, prsni koš), spoznavajo in izkušajo njegov pomen ter ozaveščajo in izpopolnjujejo pravilno dihanje; – prejmejo informacije o različnih načinih dihanja; – spoznavajo in izvajajo pevske vaje, s katerimi izpopolnjujejo zvok, širijo glasovni obseg, povečujejo gibkost glasu in njegov dinamični obseg na način, ki je primeren za njihovo razvojno stopnjo; vse te vaje izvajajo v tempu in dinamiki, ki ustrezata njihovim sposobnostim; – vadijo vaje za ozvočevanje registrov, za kontinuiteto zvoka, kar jim omogoča gladko prehajanje glasu med registri; – posvečajo pozornost dobri intonaciji; – se učijo izražati svojo muzikalnost; – odpravljajo pomankljivosti izgovarjave in si privzgajajo jasno artikulacijo, ozvočujejo samoglasnike in soglasnike; – si privzgajajo pravilno telesno držo; – prejmejo informacije o glasovnih posebnostih: registrih, tipih glasov, njihovih obsegih; – se navajajo na sistematično in redno vadenje; – razvijajo čut za odgovorno ravnanje s svojim glasom ter skrbijo za njegovo higieno. 	<ul style="list-style-type: none"> – Dihalne vaje: ozaveščanje vdiha in izdiha, vadenje v stoječem in ležečem položaju ter v gibanju – Govorne vaje za ozvočevanje vokalov in konsonantov – Petje <i>na opori</i>; vaje za oblikovanje (resoniranje) zvoka, posebna pozornost ozvočevanju vokalov – Lestvične in arpeggio vokalize – Različne artikulacije – Vaje za kontinuiteto glasu (prehodi) in njegovo gibkost <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A. Green, <i>The New Voice</i> – R. Miller, <i>The Structure of Singing – System and Art in Vocal Technique</i> – S. Riggs, <i>Speech Level Singing</i> – B. Dobelle, C. Sorrento, <i>The Bea Dobelle Mechanics of Singing</i> – W. Ehemann, J. Bole, <i>Vaje za glasovno izobrazbo</i> – J. Cetin, <i>Tehnika diha in glasu, priročnik za dramske igralce</i> – I. Lhotka - Kalinski, <i>Umjetnost pjevanja</i> – G. Varošanec Škarić, <i>Fonetska njega glasa</i> – L. Grujić Erenhart, <i>Glasovno obrazovanje glumca</i>

3.1.2 Jazzovska teorija in praksa za pevce	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo glasbeno teorijo, ki je pomembna pri izvajanju slogov jazzovske in zabavne glasbe; – vadijo artikulacijo in petje <i>scat</i>; – vadijo ritmično fraziranje; – vadijo melodično fraziranje; – spoznavajo in povezujejo akorde s kompatibilnimi lestvicami; – se seznanjajo s prvinami improvizacije; – razvijajo notranje poslušanje; 	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Call – response</i> fraze (ritmično, ritmično-melodično) – Tehnika <i>scat</i>; enostavni eno- in dvotaktni ritmično-melodični vzorci na podlagi harmonske kadence v duru in naravnem molu: II–V, II–V–I, I–VI–II–V – Lestvice: dur, naravni, melodični in harmonični mol, durova in molova pentatonika, dorska, miksolidijska, blues in hm5 (peti modus harmoničnega mola,

<ul style="list-style-type: none"> – gradijo temelje za interpretacijo v jazzovski in zabavni glasbi ter njihovih podslogih; – postavljajo temelje za sistematičen študij in analitično poslušanje; – spoznavajo značilne harmonske vzorce in se učijo v njih svobodno gibati (peti); – spoznajo značilno 32-taktno glasbeno obliko, t. i. <i>jazz standard</i> ter 12-taktni blues; – učijo se napisati poenostavljeni <i>lead sheet</i> in transponirati skladbe, ki jih izvajajo pri pouku; – spoznavajo osnovne pomenske nazive, ki jih glasbeniki uporabljajo v jazzovski in zabavni glasbi (<i>chorus, verse, bridge, intro, outro, head, da capo, dal segno, groove, rubato</i> idr.); – transkribirajo ali natančno zapisujejo interpretacije svetovno priznanih jazzovskih in drugih vokalistov; ob tem spoznavajo ritmične, melodične, artikulacijske in dinamične značilnosti izvajalcev in slogov, se ob preciznem poslušanju interpretacij velikanov jazzovske umetnosti učijo slogovnega fraziranja, se utrjujejo v analitičnem poslušanju, se preizkušajo v čim bolj zvesti izvedbi transkripcije, razvijajo svoj notranji posluš, spoznavajo možnosti umetniškega izražanja, si urijo spomin, izpopolnjujejo znanje tujih jezikov, bogatijo svoje besedišče in izpopolnjujejo izgovarjavo; – obvezno transkribirajo najmanj dve izvedbi; – uporabljajo mikrofonsko tehniko. 	<p>imenovana tudi židovska, ciganska ali španska)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vzorčenje obravnavanih lestvic – Svobodna uporaba lestvičnih tonov – Osnove improvizacije na odgovarjajoče harmonske kombinacije – 12-taktni blues; analiza; zapisovanje in petje osnovnih in funkcionalnih tonov (terce in septime), <i>riffi</i>, variacije – 32-taktni jazz standard: analiza zgradbe; izvedba osnovnih tonov; zapis in izvedba funkcionalnih akordičnih tonov (terce in septime) – Zapis in izvedba ritmično-melodičnih fraz na podlagi danih akordov in njim pripadajočih lestvic – Osnove vokalno-perkusivne tehnike v <i>groovih</i>: <i>pop, rock, swing, bossa nova</i> – Transkripcija (natančen ritmično-melodični zapis) vsaj dveh vokalnih izvedb – teme in improviziranega <i>chorusa</i> (treba je upoštevati dijakovo teoretično predznanje) – Petje transkripcije (priporočeno na pamet) – Preprosta analiza transkripcije <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Stoloff, <i>Scat! Vocal Improvisational techniques</i> – T. Reed, <i>Progressive step to syncopation</i> – M. Weir, <i>Vocal Improvisation</i> – O. Nelson, <i>Patterns for Improvisation</i> – B. Konowitz, <i>Vocal improvisation method</i> – D. Baker, <i>Jazz improvisation</i> – D. Haerle, <i>A guide to tune analysis and chord/scale choice for improvisation</i> <p>Priporočeni izbor izvajalcev za transkripcije: E. Fitzgerald, S. Vaughn, N. Wilson, D. Krall, J. Williams, L. Armstrong, F. Sinatra, C. Baker idr. (Vira: šolski avdio in video arhiv, you tube)</p>
--	---

<h3>3.1.3 Etude</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se urijo v branju ritmičnega in ritmično-melodičnega notnega zapisa; – vadijo natančnost izvajanja; – razvijajo svoje tehnične in muzikalne sposobnosti; – spoznavajo in usvajajo slogovne značilnosti, jazzovsko fraziranje; – se navajajo na obvladovanje različnih tehničnih in muzikalnih zahtev; – razvijajo osredotočenost in študijsko disciplino; – razvijajo muzikalni izraz; – postavljajo trdno osnovo za zanesljivost in 	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmične vaje s <i>scat</i> artikulacijo v <i>swing</i> in <i>latino feelu</i>; priporočeno vadenje z metronomom – Klasični diatonični vzorci s <i>scat</i> zlogi – Modalni vzorci s <i>scat</i> zlogi – Vaje na kadence II–V – Etude, zgrajene na akordih jazzovskih standardov (npr. <i>The leaves of fall</i>) – Vokalno-perkusivne etude <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Stoloff, <i>Scat! Vocal Improvisational techniques</i>

<ul style="list-style-type: none"> – uspešnost na javnih nastopih, snemanjih; – predelajo najmanj štiri ritmične (<i>swing</i>, <i>latino</i>) ter najmanj štiri ritmično-melodične etude s <i>scat</i> artikulacijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Weir, Vocal improvisation – T. Reed, Progressive step to syncopation – O. Nelson, Patterns for improvisation – B. Konowitz, Vocal improvisation method – D. Baker, Jazz improvisation
---	--

3.1.4 Skladbe s področja klasične glasbe

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – širijo svoje glasbeno obzorje in razvijajo pravilen odnos do klasične glasbene umetnosti; – izvajajo skladbe skladateljev 16. in 17. stoletja ter enostavne skladbe sloga <i>bel canto</i>; – se ob izvajanju skladb mojstrov klasične glasbe učijo stilnega fraziranja; – z izvajanjem ozaveščajo tehnične in muzikalne podrobnosti, ki določajo klasično glasbo in jo razlikujejo od jazzovske in zabavne glasbe; – spoznavajo svoje sposobnosti v tej zvrsti in možnosti drugačnega umetniškega izražanja; – si urijo spomin; – uporabljajo tuje jezike; bogatijo svoje besedišče in izpopolnjujejo izgovarjavo; – predelajo najmanj dve skladbi. 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – N. Vaccai, Metodo pratico – M. Marchesi, Come possibile – A. Scarlatti, O, cessate di piagarmi; Gia il sole dal Gange – A. Caldara, Sebben crudele – G. B. Pergolesi, Se tu m'ami – G. Giordani, Caro mio ben – G. Caccini, Ave Maria – C.W. Gluck, Che faro senza Euridice; O del mio dolce ardor – H. Purcell, If Music is the Food of Love; Music for a while <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Arie antiche, zv. 1, 2, 3 – N. Vaccai, Metodo pratico di canto
--	---

3.1.5 Skladbe s področij jazz in zabavne glasbe

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo skladbe, ki so merilo za kakovost ustvarjenega na področjih jazzovske in zabavne glasbe (t. i. jazz in pop standardi); – študirajo repertoar, primeren njihovim glasovnim, tehničnim in muzikalnim sposobnostim; – si širijo vpogled v tovrstno glasbeno literaturo; – razvijajo pravilen odnos do tovrstne umetnosti; – spoznavajo ritme <i>swinga</i>, <i>bossa nove</i>, <i>sambe</i>, <i>funka</i>, <i>shuffla</i>, pop balade, rocka ter drugih ritmov in <i>groovov</i>; – spoznavajo blues kot pomembno glasbeno obliko in osnovo za skupno ustvarjanje z drugimi jazzovskimi glasbeniki; – izkušajo privlačnost poustvarjanja (s korepetitorjem ali z inštrumentalno skupino); – razvijajo tehnično in muzikalno raven; – se poglobljajo v interpretacijo besedila in glasbe, tako da s petjem izražajo različna razpoloženja in občutja; – širijo svoje estetsko obzorje; – se navajajo na sistematičen in temeljit študij skladb (analizirajo zgradbo, ritmične, melodične, harmonske in slogovne 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. Mercer, J. Kosma, Autumn Leaves – A. Razaf, F. Waller, H. Brooks, Ain't Misbehavin – B. Hill, The Glory of Love – B. Feyne, E. Hawkins, B. Johnson, J. Dash, Tuxedo junction – G. D. Weiss, B. Thiele, What a wonderful World – J. Van Heusen, All the way – H. Arlen, Stormy weather; Over the rainbow – H. Carmichael, The nearness of you – L. Hart, R. Rodgers, Bewitched; My foolish heart; Have you met miss Jones – C. Troup, Rout 66 – C. Parker, J. Hendricks, Now's the time – T. Monk, J. Hendricks, Centerpiece – G. Gershwin, I. Gershwin, They can't take that away from me; Summertime – D. Ellington, B. Russel, Don't get around much anymore – D. Ellington, Satin doll; In my solitude – C. Porter, True love; It's all right with me – J. Kern, Pick yourself up – A. C. Jobim, Meditation; Agua de beber; Jazz'n'samba; Dindi – K. Weill, Speak low; September song
---	---

<p>posebnosti; analizirajo posnete izvedbe in jih transkribirajo);</p> <ul style="list-style-type: none"> – si ustvarjajo repertoar ter notni, avdio in video arhiv; – uporabljajo tuje jezike; širijo svoj besedni zaklad in izpopolnjujejo izgovarjavo; – se vse skladbe naučijo na pamet; tako urijo svoj spomin, postajajo svobodni v poustvarjanju ter se usposabljaajo za poklicno delovanje; – naštudirajo najmanj devet skladb, od teh štiri jazz standarde, dva bluesa ter skladbo v pop, rock, funk slogu. 	<ul style="list-style-type: none"> – P. Madeira, J. Dorsey, I'm glad there is you – R. Charles, Hallelujah I love her so
--	--

<h3>3.1.6 Skladbe slovenskih avtorjev</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo in izvajajo skladbe priznanih slovenskih avtorjev; – vzpostavljajo odnos do slovenske glasbene dediščine in sodobne ustvarjalnosti; – poustvarjajo v slovenskem jeziku in tako širijo svoje besedišče; – analizirajo skladbe in si tako izgrajujejo merila za vrednotenje glasbenih del; – s svojim talentom prispevajo k dvigu umetniške ravni slovenske glasbe; – naštudirajo najmanj dve skladbi. 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Adamič, Prelepa si bela Ljubljana – J. Privšek, B. Šoemen, Prva ljubezen – J. Privšek, A. Skale, Vozi me vlak – M. Sepe, D. Velkaverh, Med iskrenimi ljudmi; Pridi, dala ti bom cvet – J. Robežnik, E. Budau, Na deževen dan – J. Robežnik, D. Velkaverh, Presenečenja; Mlade oči – P. Peterca, Tvoja – B. Lesjak, F. Milčinski, Ne čakaj na maj – A. Soss, E. Budau, Čas beži kakor dim – D. Žgur, N. Žgur, Življenje je kot val – D. Žgur, A. Brvar, November

<h3>3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine</h3>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo pridobljena znanja ter širijo svoje tehnične in muzikalne zmogljivosti; – poglobljajo informacije o anatomiji in delovanju dihalnega sistema; – izpopolnjujejo pravilno dihanje; – izvajajo dihalne vaje za krepitev in prožnost dihalnega sistema; – so pozorni na telesno držo; – poglobljajo informacije o anatomiji in delovanju govornega mehanizma; – nadgrajujejo izgovarjavo, ozvočujejo samoglasnike in soglasnike; – izpopolnjujejo glas, širijo glasovni obseg in povečujejo njegovo prožnost ter dinamični obseg; – vadijo vaje za ozvočevanje in prožnost glasu po vsem obsegu; – vadijo vaje za kontinuiteto zvoka, za gladko prehajanje glasu med registri; – vse vaje izvajajo v dinamiki, ki je ustreza njihovim sposobnostim; – posvečajo pozornost intonaciji; – poglobljajo svojo pevsko izraznost; 	<ul style="list-style-type: none"> – Dihalne vaje – Vaje za oblikovanje zvoka na opori, ozvočevanje samoglasnikov in soglasnikov – Lestvične in arpeggio vokalize v razširjenem obsegu in dinamiki – Vaje za kontinuiteto glasu (prehodi, registri) in njegovo gibkost – Artikulacije staccato, marcato, tenuto – Melizmi, <i>licki</i> <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A. Green, The New Voice – R. Miller, The Structure of Singing – System and Art in Vocal Technique – S. Riggs, Speech Level Singing – B. Dobelle, C. Sorrento, The Bea Dobelle Mechanics of Singing – I. Lhotka - Kalinski, Umjetnost pjevanja – G. Varošaneec Škarić, Fonetska njega glasa – L. Grujić Erenhart, Glasovno obrazovanje glumca

<ul style="list-style-type: none"> – prejmejo informacije o glasovnih posebnostih: registrih, tipih glasov, njihovih obsegih; – se navajajo na sistematično in redno vadenje; – razvijajo čut za odgovorno ravnanje s svojim glasom in skrbijo za njegovo higieno. 	
---	--

3.2.2 Jazzovska teorija in praksa za pevce

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrjujejo glasbeno teorijo, ki je pomembna pri izvajanju glasbe v slogih jazzovske in zabavne glasbe; – izpopolnjujejo petje <i>scat</i>; – izpopolnjujejo ritmično in melodično fraziranje; – nadaljujejo s povezovanjem akordov s kompatibilnimi lestvicami; – gradijo temelje za improvizacijo; – razvijajo notranje poslušanje; – se izpopolnjujejo v interpretaciji; – postavljajo temelje za sistematični študij in analitično poslušanje; – spoznavajo kompleksnejše harmonske vzorce in se učijo v njih svobodno gibati; – spoznajo različne glasbene oblike (poleg 32-taktne A-A-B-A še npr. verse-A-B-A-B, A-B-A-C-A itn.); – podrobneje spoznajo obliko t. i. <i>rhythm changes</i>; – spoznajo harmonsko sestavo 12-taktnega bluesa v molu; – izpopolnjujejo zapis <i>lead sheet</i>a; – transponirajo skladbe, ki jih obravnavajo pri pouku; – spoznavajo in utrjujejo pomenske nazive, ki jih glasbeniki uporabljajo v jazzu in zabavni glasbi (<i>chorus, verse, bridge, intro, outro, head, top, da capo, dal segno, groove, rubato, feel, fill in, fade in, fade out, bridge, tag, vamp, kicks, double time, double feel, trading fours</i>/izmenjava štiric itn.); – se izpopolnjujejo v transkribiranju zahtevnejših primerov: ritmično-melodična, po sposobnostih tudi harmonska transkripcija vsaj treh vokalnih izvedb; tema in improvizirani <i>chorusi</i> (upoštevati je treba dijakovo teoretično predznanje); – izvajajo (pojejo) transkripcije na pamet; – obvezno transkribirajo najmanj tri izvedbe; – se izpopolnjujejo v analitičnem poslušanju; – poglobljajo svoj notranji posluš; – širijo svoje zmožnosti umetniškega izražanja; – urijo spomin; – izpopolnjujejo izgovarjavo; – uporabljajo mikrofonsko tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – Petje <i>scat</i>; dvo- in štiritaktni ritmično-melodični vzorci na podlagi harmonske kadence v duru, naravnem in harmoničnem molu z uporabo odgovarjajočih lestvic – Lestvice: frigijska, lidijska, lokrijska, lidijska b7 (imenovane tudi miksolidijska #11), dur, naravni, melodični in harmonični mol, durova in molova pentatonika, dorska, miksolidijska, hm5, bluesova – Vzorčenje obravnavanih lestvic in povezovanje s kompatibilnimi akordi – Improvizacija v okviru obravnavanih lestvic na odgovarjajoče harmonske vzorce – 12-taktni blues, analiza oblike in akordov – Zapisovanje in petje osnovnih in funkcionalnih tonov; <i>blues riffi</i> – <i>Jazz standard</i>: analiza razširjene oblike; petje osnovnih (<i>root</i>) in funkcionalnih (<i>guide</i>) tonov (3, 7) – <i>Rhythm changes</i>: analiza oblike in akordov – Preprosta analiza transkripcije – Skiciranje sola za obravnavane skladbe – Vokalno-perkusivna tehnika v <i>groovih</i>: <i>pop/rock, swing, bossa nova, funk, jazz waltz</i> – Branje <i>a vista</i> ob spremljavi <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Stoloff: <i>Scat! Vocal Improvisational techniques</i> – T. Reed, <i>The Modern Drummer</i> – M. Weir, <i>Vocal Improvisation</i> – O. Nelson, <i>Patterns for Improvisation</i> – D. Haerle, <i>A guide to tune analysis and chord/scale choices for improvisation</i> <p>Priporočeni izbor izvajalcev za transkripcije: E. Fitzgerald, S. Vaughn, D. Reeves, D. Bridgewater, P. Austin, K. Mahogany, K. Elling, J. Hendricks, C. Baker, A. Jarreau itn. (Vira: šolski avdio in video arhiv, you tube)</p>
---	---

3.2.3 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se izpopolnjujejo v branju ritmičnega in ritmično-melodičnega notnega zapisa; – razvijajo svoje tehnične in muzikalne sposobnosti; – spoznavajo in usvajajo slogovne značilnosti, jazzovsko fraziranje; – se uvajajo na samostojno reševanje in obvladovanje različnih tehničnih in muzikalnih zahtev (etudni pristop k študiju repertoarja); – razvijajo osredotočenost in študijsko disciplino; – izpopolnjujejo zanesljivost in natančnost izvajanja; – razvijajo harmonski posluš; – razvijajo muzikalni izraz; – obvezno predelajo štiri ritmične (<i>swing</i>, <i>latino</i>, <i>funk</i>) ter najmanj štiri ritmično-melodične etude s <i>scat</i> artikulacijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmične etude s <i>scat</i> artikulacijo v <i>swing</i>, <i>latino</i> in <i>funk feelu</i> ter v hitrejših tempih; priporočeno izvajanje z metronomom – Klasične diatonične vokalizacije/vzorci s <i>scat</i> zlogi v hitrejšem tempu – Vaje z uporabo sekundarne dominante – Vaje za gibanje v kvintnem krogu – Etude, zgrajene na akordih jazzovskih standardov (npr. <i>The moon has risen</i>) – Kompleksnejše modalne etude – Vokalno-perkusivne etude <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Stoloff, <i>Scat! Vocal Improvisational techniques</i> – M. Weir, <i>Vocal improvisation</i> – T. Reed, <i>Progressive step to syncopation</i> – O. Nelson, <i>Patterns for improvisation</i> – B. Konowitz, <i>Vocal improvisation method</i> – D. Baker, <i>Jazz improvisation</i>

3.2.4 Skladbe s področja klasične glasbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – širijo svoje glasbeno obzorje in razvijajo pravilen odnos do klasične glasbene umetnosti; – izvajajo skladbe skladateljev 18. in 19. stoletja; – se ob izvajanju skladb mojstrov klasične glasbe učijo slogovnega fraziranja; – z izvajanjem ozaveščajo tehnične in muzikalne podrobnosti, ki določajo klasično glasbo in jo razlikujejo od jazzovske in zabavne glasbe; – spoznavajo svoje sposobnosti v tej zvrsti in možnosti drugačnega umetniškega izražanja; – si urijo spomin; – uporabljajo tuje jezike; širijo svoje besedišče in izpopolnjujejo izgovarjavo; – obvezno predelajo najmanj dve skladbi. 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. A. Mozart, <i>Un moto di gioia</i> – R. Schumann, <i>Mondnacht</i> – F. Schubert, <i>Du bist die Ruh</i> – H. Wolf, <i>Verborgenheit</i> – J. Brahms, <i>Vergebliches Ständchen</i>

3.2.5 Skladbe s področij jazz in zabavne glasbe	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajajo jazz in rock standarde, lažje bebop, in modalne skladbe, šanson ter skladbe iz muzikalov; – utrjujejo 12-taktni blues v duru in molu z variiranimi akordi; – spoznajo 32-taktno obliko <i>rhythm changes</i>; – nadgrajujejo svoj repertoar, primeren njihovim glasovnim, tehničnim in muzikalnim sposobnostim; – širijo svoje glasbeno obzorje in razvijajo 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – D. Ellington, <i>In a mellow tone; Mood indigo; I never felt this way before; I'm beginning to see the light</i> – G. Gershwin, I. Gershwin, <i>Nice work if you can get it; I got rhythm</i> – A. Razaf, F. Waller, <i>Honeysuckle rose</i> – G. Shearing, G. D. Weiss, <i>Lullaby of Birdland</i> – A. C. Jobim, <i>Corcovado; The girl from Ipanema; One note samba; How insensitive</i>

<ul style="list-style-type: none"> – pravilen odnos do glasbene umetnosti; – se učijo repertoar na pamet in tako utrjujejo svoj spomin; – razvijajo tehnično in muzikalno raven; – se poglobljajo v interpretacijo besedila in glasbe, tako da z glasom odslikavajo različna razpoloženja in izražajo čustva; – razvijajo ustvarjalnost; – spoznavajo ritme <i>swinga</i>, <i>bossa nove</i>, <i>sambe</i>, <i>funka</i>, <i>shufflea</i>, <i>jazz waltza</i>, <i>pop balade</i>, <i>rocka</i> in drugih ritmov ter <i>groovov</i>; – se navajajo na sistematičen in temeljit študij skladb (analizirajo zgradbo, ritmične, melodične, harmonske in slogovne posebnosti; analizirajo posnete izvedbe in jih transkribirajo); – si ustvarjajo repertoar ter notni, avdio in video arhiv; – uporabljajo tuje jezike; širijo svoje besedišče in izpopolnjujejo izgovarjavo; – obvezno predelajo najmanj deset skladb, od teh najmanj štiri jazz standarde, dva bluesa, druge z drugih področij (<i>pop</i>, <i>rock</i>, <i>funk</i>, <i>fusion</i>, šanson, muzikal idr.). 	<ul style="list-style-type: none"> – Abbez, Nature boy – J. Van Heusen, J. Burke, But beautiful – N. Hamilton, M. Lewis, How high the moon – J. Mercer, H. Arlen, Come rain or come shine – J. Mercer, H. Carmichael, Skylark – R. Rodgers, O. Hammerstein, My favorite things – R. Rodgers, L. Hart, My funny Valentine; You took advantage of me; My romance – N. Hamilton, Cry me a river – B. Bowman, East of the sun – Marches, Charles, Mad about him – S. Williams, Basin street blues – C. Parker, Barbados – S. Rollins, Oleo – O'Sullivan, Clair – B. Streisand, J. Williams, Evergreen – B. Joel, Just the way you are – L. Bernstein, West side story (Tonight; One hand, one heart) – A. Giraud, Drejac, Sous le ciel de Paris
--	---

3.2.6 Skladbe slovenskih avtorjev

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo skladbe priznanih slovenskih avtorjev; – vzpostavljajo odnos do slovenske glasbene dediščine in sodobne ustvarjalnosti; – poustvarjajo v slovenskem jeziku in tako širijo svoj besedni zaklad; – analizirajo skladbe in si tako izgrajujejo merila za ovrednotenje glasbenih del; – s svojim talentom, izkušnjami in znanjem prispevajo k dvigu umetniške ravni slovenske glasbe; – naštudirajo najmanj dve skladbi različnih ritmov in tempov. 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. Privšek, D. Velkaverh, Mati, bodiva prijatelja; Nad mestom se dani – J. Privšek, M. Košuta, Tam, kjer sem doma – M. Sepe, G. Strniša, Zemlja pleše – M. Sepe, E. Budau, S teboj – M. Sepe, F. Milčinski, Pismo za Mary Brown – J. Robežnik, G. Strniša, Orion – J. Robežnik, D. Velkaverh, Maja z biseri – V. Repinc, D. Repinc, Če je tako – S. Klink, S. Makarovič, Čas; Megla – P. Greblo, M. Košuta, Na poti v Evropo – P. Greblo, N. Žgur, Pot si ti – D. Žgur, N. Žgur, Glasbi; Zdaj žarim
--	--

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo vse pridobljeno znanje; – izpopolnjujejo pravilno dihanje; – vadijo dihalne vaje za vzdržljivost, krepitev in prožnost dihalnega mehanizma; – so pozorni na telesno držo; – izvajajo vaje, s katerimi izpopolnjujejo zvok, širijo glasovni obseg in povečujejo njegov dinamični obseg na način, ki ustreza njihovi razvojni stopnji; – vadijo vaje za ozvočevanje in prožnost glasu po vsem obsegu; – vadijo vaje za kontinuiteto zvoka in 	<ul style="list-style-type: none"> – Dihalne vaje – Vaje za oblikovanje zvoka, ozvočevanje samoglasnikov in soglasnikov – Lestvične in arpeggio vokalize po celotnem obsegu in celotnem dinamičnem razponu, od pp do ff – Vaje za vzdržljivost – Vaje za kontinuiteto glasu (prehodi, registri) in njegovo gibkost – Artikulacije – <i>staccato</i>, <i>marcato</i>, <i>tenuto</i> – Kompleksnejši melizmi, <i>licki</i> <p>Literatura:</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> – povezovanje registrov; – posvečajo pozornost optimalni intonaciji; – nadgrajujejo jasno in precizno izgovarjavo; – poglobljajo izraznost svoje interpretacije; – spoznavajo človeški glas na splošno; – se navajajo na sistematično in redno vadenje; – razvijajo čut za odgovorno ravnanje s svojim pevskim glasom in skrbijo za njegovo higieno. 	<ul style="list-style-type: none"> – A. Green, <i>The New Voice</i> – R. Miller, <i>The Structure of Singing – System and Art in Vocal Technique</i> – S. Riggs, <i>Speech Level Singing</i> – B. Dobelle, C. Sorrento, <i>The Bea Dobelle Mechanics of Singing</i> – I. Lhotka - Kalinski, <i>Umjetnost pjevanja</i> – G. Varošanec Škarić, <i>Fonetska njega glasa</i> – L. Grujić Erenhart, <i> Glasovno obrazovanje glumca</i>
--	---

3.3.2 Jazzovska teorija in praksa za pevce	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrjujejo vse obravnavane prvine; – izpopolnjujejo <i>scat</i> artikulacijo, <i>scat</i> petje; – izpopolnjujejo ritmično in melodično fraziranje; – povezujejo akorde z ustreznimi lestvicami; – razvijajo notranje poslušanje; – se izpopolnjujejo v interpretaciji ; – so sistematični in analitično poslušajo; – spoznavajo kompleksnejše harmonske vzorce in se učijo v njih svobodno gibati; – se izpopolnjujejo v improvizaciji; – spoznavajo različne glasbene oblike; – izpopolnjujejo zapis <i>lead sheeta</i>; – transponirajo skladbe iz lastnega repertoarja; – spoznavajo in utrjujejo pomenske nazive, ki jih glasbeniki uporabljajo v jazzovski in zabavni glasbi (<i>chorus, verse, bridge, intro, outro, head, top, da capo, dal segno, feel, fill in, groove, rubato, fade in, fade out, bridge, tag, vamp, kicks, double time, double feel, trading fours/izmenjava štiric itn.</i>); – se izpopolnjujejo v transkribiranju z zahtevnejšimi primeri; transkripcija naj bo ritmično-melodična, po sposobnostih tudi harmonska; – obvezno transkribirajo in tudi izvedejo vsaj tri transkripcije; – širijo svoje besedišče ter izpopolnjujejo izgovarjavo; – se izpopolnjujejo v analitičnem poslušanju; – poglobljajo svoj notranji posluh; – poglobljajo svojo umetniško izraznost; – uporabljajo mikrofonsko tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Scat</i> tehnika – Lestvice: alterirana (oz. zmanjšano celotonska), dominantna zmanjšana (ali <i>dom dim</i> ali pol/cel ton), <i>bebop</i> dur, <i>bebop</i> mol, <i>bebop</i> dominantna, miksolidijska b9, vse modalne, melodični in harmonični mol, pentatonične, lidijske b7 (oz. miksolidijska #11), hm5, blues – Vzorčenje obravnavanih lestvic in povezovanje z ustreznimi akordi – Improvizacija na odgovarjajoče harmonske kombinacije – 12-taktni blues s harmonskimi variacijami; zapisovanje in praksa osnovnih in funkcionalnih tonov; <i>blues riffi</i> – Guide linije (3, 7 in tudi 9, 11, 13) – Skiciranje sola za obravnavane skladbe – okraševanje melodije: <i>glissando/slide</i>, predložki, <i>shake, fall, flop</i> – Vokalno-perkusivna tehnika v različnih <i>groovih</i> – Osnovne informacije za tehniko <i>walking bass</i> – Branje <i>a vista</i> ob spremljavi <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Stoloff, <i>Scat! Vocal Improvisational techniques</i> – T. Reed, <i>The Modern Drummer</i> – M. Weir, <i>Vocal Improvisation</i> – O. Nelson, <i>Patterns for Improvisation</i> <p>Priporočeni izbor izvajalcev za transkripcije:</p> <ul style="list-style-type: none"> – E. Fitzgerald, S. Vaughn, D. Reeves, D. Bridgewater, P. Austin, K. Mahogany, K. Elling, J. Hendricks, C. Baker, A. Jarreau idr. (Vira: šolski avdio in video arhiv, you tube)

3.3.3 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se izpopolnjujejo v branju ritmičnega in ritmično-melodičnega notnega zapisa; – razvijajo svoje tehnične in muzikalne sposobnosti; – spoznavajo in usvajajo značilnosti slogov in 	<ul style="list-style-type: none"> – Ritmične etude s <i>scat</i> artikulacijo v <i>swing</i>, <i>latino</i> in <i>funk feelu</i> in v hitrejših tempih; priporočeno izvajanje tudi z metronomom – Klasične diatonične vokalizacije/vzorci s <i>scat</i> zlogi v hitrejšem tempu

<p>jazzovskega fraziranja;</p> <ul style="list-style-type: none"> – se uvajajo na samostojno reševanje in obvladovanje različnih tehničnih in muzikalnih zahtev (etudni pristop k študiju repertoarja); – razvijajo osredotočenost in študijsko disciplino; – vadijo zanesljivost in natančnost izvajanja; – razvijajo harmonski posluh; – razvijajo muzikalni izraz; – predelajo štiri ritmične (<i>swing, latino, funk</i>) ter najmanj štiri ritmično-melodične etude s <i>scat</i> artikulacijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – Vaje za gibanje v kvintnem krogu – Etude, zgrajene na akordih jazz standardov (npr. What do they call this) – Kompleksnejše modalne etude – Etude za tehniko <i>walking bass</i> – Vokalno-perkusivne etude <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Stoloff, Scat! Vocal Improvisational techniques – M. Weir, Vocal improvisation – L. Monroe, Workbook 4 (Berklee) – T. Reed, Progressive step to syncopation – O. Nelson, Patterns for improvisation – B. Konowitz, Vocal improvisation method – D. Baker, Jazz improvisation – D. Haerle, A guide to tune analysis and chord/scale choices for improvisation
--	---

3.3.4 Skladbe s področja klasike

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – širijo svoje glasbeno obzorje in razvijajo pravilen odnos do klasične glasbene umetnosti; – izvajajo skladbe skladateljev 19. in 20. stoletja (pozna romantika, impresionizem, ekspresionizem); – se ob izvajanju skladb mojstrov klasične glasbe učijo slogovno ustreznega fraziranja; – z izvajanjem ozaveščajo tehnične in muzikalne podrobnosti, ki določajo klasično glasbo in jo razlikujejo od jazzovske in zabavne glasbe; – spoznavajo svoje sposobnosti v tej zvrsti in možnosti drugačnega umetniškega izražanja; – utrjujejo spomin; – uporabljajo tuje jezike; širijo svoje besedišče in izpopolnjujejo izgovarjavo; – predelajo najmanj dve skladbi. 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A. Dvořák, Ciganske pesmi – Saint Saëns, Ave Maria – H. Wolf, Italijanska pesmarica, izbor – R. Strauss, Morgen – L. Bernstein, West Side Story – G. Gershwin, Porgy and Bess – B. Britten, On the Island – U. Krek, Medžimurske narodne – M. Lipovšek, Dežek
--	---

3.3.5 Skladbe s področij jazz in zabavne glasbe

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajajo skladbe najrazličnejših slogov; – utrjujejo 12-taktni blues v duru in molu z variiranimi akordi in se seznanijo s 16-taktnim bluesom; – spoznavajo različne glasbene oblike; – nadgrajujejo tehnično in muzikalno raven; – nadgrajujejo svoj repertoar, primeren njihovim glasovnim, tehničnim in muzikalnim sposobnostim; – širijo svoje glasbeno obzorje in razvijajo pravilen odnos do glasbene umetnosti; – se učijo repertoar na pamet in tako utrjujejo svoj spomin; – spoznavajo in poglobljeno interpretirajo 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Lawrence, W. Gross, Tenderly – E. Garner, Misty – L. Hampton, Burk, J. Mercer, Midnight sun – H. Magidson, A. Wrubel, Gone with the wind – I. Berlin, Blue skies – J. Segal, M. Fischer, When Sunny gets blue – J. Styne, N. Merril, Gues, I'll hang my tears out to dry – M. Davis, A. Ross, Bebop lives (Boplicity) – R. Cole, Harold's house of jazz, New York afternoon – B. Russel, This masquerade – D. Ellington, B. Russel, Do nothin' till you
--	--

<p><i>rubato</i> način (<i>verse</i> pred <i>chorusom</i>);</p> <ul style="list-style-type: none"> – se poglobljajo v interpretacijo besedila in glasbe, tako da skozi glas izražajo različna razpoloženja in občutja; – razvijajo ustvarjalnost; – spoznavajo ritme <i>swing</i>, <i>bossa nova</i>, <i>samba</i>, <i>funk</i>, <i>shuffle</i>, <i>jazz waltz</i>, <i>pop balada</i>, <i>rock</i> idr. ritme ter <i>groove</i>; – se navajajo na sistematičen in temeljit študij skladb (analizirajo zgradbo, ritmične, melodične, harmonske in stilistične posebnosti; analizirajo posnete izvedbe in jih transkribirajo; si ustvarjajo svoj arhiv not in posnetkov); – uporabljajo tuje jezike; širijo besedni zaklad in izpopolnjujejo izgovorjavo; – naštudirajo dvanajst skladb, od teh vsaj štiri jazz standarde, ki imajo tudi razširjeno obliko (<i>rubato verse</i>, <i>chorus</i>), dva bluesa, druge z drugih področij (<i>pop</i>, <i>rock</i>, <i>funk</i>, <i>fusion</i>, šanson in muzikal). 	<p>hear from me;</p> <ul style="list-style-type: none"> – D. Ellington, Come Sunday; In a sentimental mood – E. Maschwitz, J. Strachey, Linck, These foolish things remind me of you – R. Noble, The very thought of you – C. Porter, I've got you under my skin – B. Timmons, O. Brown, Dat dere – O. Brown, Kaye, Joy spring – H. Dietz, A. Schwartz, Alone together – T. Monk, Round midnight – B. Kaper, F. Webster, Invitation – J. Hendricks, V. de Moraes, No more blues – A. C. Jobim, Wave; Desafinado – J. Silva, O pato – A. L. Weber, izbor iz muzikalov Cats, Evita, Sunset Blvd – M. Legrand, A. M. Bergman, Yentl – M. Monot, G. Moustaki, Milord – C. Dumont, M. Vaucaire, Non, Je ne regrette rien – S. Wonder, Isn't she lovely; Love is in need of love today – E. Carmen, Boats against the current – J. Brooks, You light up my life – P. Simon, Bridge over troubled water
--	--

3.3.6 Skladbe slovenskih skladateljev	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo skladbe priznanih slovenskih avtorjev; – vzpostavljajo odnos do slovenske glasbene dediščine in sodobne ustvarjalnosti; – poustvarjajo v slovenskem jeziku in tako širijo svoj besedni zaklad; – analizirajo skladbe in si tako oblikujejo merila za vrednotenje glasbenih del; – s svojim talentom, izkušnjami in znanjem prispevajo k dvigu umetniške ravni slovenske glasbe; – naštudirajo najmanj dve skladbi različnih ritmov in tempov. 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – M. Ziherl, D. Velkaverh, Gledal tvoje sem oči sanjave – J. Privšek, G. Strniša, Ne prižigaj luči – J. Privšek, M. Košuta, Zato sem noro te ljubila – J. Privšek, S. Makarovič, Luči Ljubljane – J. Privšek, D. Velkaverh, Letalovlak – M. Sepe, E. Budau, Brez besed; Kje je tista trava – B. Adamič, F. Milčinski, Prelepa si bela Ljubljana – A. Strajnar, D. Velkaverh, Dan neskončnih sanj – A. Strajnar, M. Jesih, Daljave – A. Soss, B. Šömen, Moja strast – Czerny, E. Budau, Morje trave – M. Košuta, N. Grafenauer: Besede – S. Klink, S. Makarovič, Lučka – S. Klink, D. Velkaverh, Megla nad Ljubljano – N. D. Žgur, M. Dekleva, Naj že pride dan – D. Žgur, R. Robič, Mir

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obvladujejo pravilno dihanje; – imajo obvladano, sproščeno telesno držo; 	<ul style="list-style-type: none"> – Ozvočevanje samoglasnikov in soglasnikov – Lestvične in arpeggio vokalize po celotnem

<ul style="list-style-type: none"> – izkoriščajo ves glasovni obseg; – gladko in fleksibilno prehajajo iz enega registra v drugega; – imajo čist zvok; – pojejo z natančno intonacijo; – imajo jasno izgovarjavo; – pojejo s pestro dinamiko; – imajo dober ritem, stabilen <i>timing</i>; – frazirajo ustrezno slogu; – s svojim glasom ravnajo odgovorno. 	<p>glasovnem obsegu in po celotnem dinamičnem razponu, od pp do ff</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vaje za vzdržljivost – Vaje za gibkost in kontinuiteto glasu (prehodi, registri) – Artikulacije (<i>staccato, marcato, tenuto</i>) – Kompleksnejši melizmi, <i>licki</i> <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A. Green, <i>The New Voice</i> – R. Miller, <i>The Structure of Singing – System and Art in Vocal Technique</i> – S. Riggs, <i>Speech Level Singing</i> – B. Dobelle, C. Sorrento, <i>The Bea Dobelle Mechanics of Singing</i> – I. Lhotka - Kalinski, <i>Umjetnost pjevanja</i> – G. Varošaneč Škarić, <i>Fonetska njega glasa</i> – L. Grujić Erenhart, <i>Glasovno obrazovanje glumca</i>
--	--

3.4.2 Jazzovska teorija in praksa za pevce

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrjujejo vse obravnavane prvine; – izpopolnjujejo <i>scat</i> artikulacijo in <i>scat</i> petje; – izpopolnjujejo ritmično in melodično fraziranje – <i>groove</i> (»Groove je vitalnost vsakega sloga« (W. Marsalis)); – nadaljujejo s povezovanjem akordov z ustreznimi lestvicami; – razvijajo notranje poslušanje; – se izpopolnjujejo v interpretaciji; – sistematično študirajo in analitično poslušajo; – spoznavajo kompleksnejše harmonske vzorce in se učijo v njih svobodno gibati; – se izpopolnjujejo v improvizaciji; – spoznajo različne glasbene oblike; – izpopolnjujejo zapis <i>lead sheeta</i>; – transponirajo skladbe iz lastnega repertoarja; – spoznavajo in utrjujejo pomenske nazive, ki jih glasbeniki uporabljajo v jazzovski in zabavni glasbi (<i>laid back, top of the beat, back beat, comp</i> idr.); – se izpopolnjujejo v transkribiranju z zahtevnejšimi primeri, po možnosti zapisujejo tudi akorde in dele aranžmaja, uvod in zaključek; – obvezno transkribirajo vsaj tri skladbe; – čim bolj natančno izvajajo transkripcije; – se izpopolnjujejo v analitičnem poslušanju; – poglobljajo svoj notranji posluh; – širijo svoje zmožnosti umetniškega izražanja; – urijo spomin; – širijo svoje besedišče in izpopolnjujejo izgovarjavo; – uporabljajo mikrofonsko tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Scat</i> tehnika – Lestvice: zmanjšana, celotonska ali zvečana, alterirana (oz. zmanjšano celotonska), dominantna zmanjšana (ali <i>dom dim</i> ali pol/cel ton), <i>bebop</i> dur, <i>bebop</i> mol, <i>bebop</i> dominantna, miksolidijska b9, vse modalne, melodični in harmonični mol, pentatonični dur in mol, lidijska b7 (oz. mikso #11), hmV, blues – Vzorčenje obravnavanih lestvic in povezovanje s kompatibilnimi akordi ter svobodna uporaba lestvičnih tonov ter improvizacija na ustrezne harmonske kombinacije – 12-taktni blues s harmonskimi variacijami – Petje <i>guide</i> oz. funkcionalnih tonov – Skiciranje sola za obravnavane skladbe – Okraševanje melodije: <i>glissando/slide</i>, predložki, <i>shake, fall, flop</i> – Vokalno-perkusivna tehnika v različnih <i>groovih</i> – Osnovne informacije za <i>walking bass</i> – Branje <i>a vista</i> ob spremljavi <p>Priporočena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> – B. Stoloff, <i>Scat! Vocal Improvisational techniques</i> – T. Reed, <i>The Modern Drummer</i> – M. Weir, <i>Vocal Improvisation</i> – O. Nelson, <i>Patterns for Improvisation</i> <p>Priporočeni izbor izvajalcev za transkripcije:</p> <ul style="list-style-type: none"> – E. Fitzgerald, S. Vaughn, D. Reeves, K. Mahogany, K. Elling, J. Hendricks, C. Baker idr.
---	---

3.4.3 Etude

Dijaki:

- se izpopolnjujejo v branju ritmičnega in ritmično-melodičnega notnega zapisa;
- vadijo z metronomom;
- razvijajo svoje tehnične in muzikalne sposobnosti;
- spoznavajo in usvajajo fraziranje v slogu izvajane glasbe;
- se uvajajo v samostojno reševanje in obvladovanje različnih tehničnih in muzikalnih zahtev (etudni pristop k študiju repertoarja);
- razvijajo osredotočenost in študijsko disciplino;
- vadijo zanesljivost in natančnost izvajanja;
- razvijajo harmonski posluš;
- razvijajo muzikalni izraz;
- predelajo štiri ritmične skladbe (*swing*, *latino*, *funk*) ter najmanj štiri ritmično-melodične skladbe s *scat* artikulacijo.

- Ritmične etude s *scat* artikulacijo v *swing*, *latino* in *funk feel* tempu ter v hitrejših tempih
- Klasične diatonične vokalize/vzorci s *scat* zlogi v hitrejšem tempu
- Vaje za gibanje v kvintnem krogu
- Etude, zgrajene na akordih jazz standardov
- Kompleksnejše modalne etude
- *Bebop* etude
- Etude za tehniko *walking bass*
- Vokalno-perkusivne etude

Priporočena literatura:

- B. Stoloff, Scat! Vocal Improvisational techniques
- M. Weir, Vocal improvisation
- T. Reed, Progressive step to syncopation
- O. Nelson, Patterns for improvisation
- B. Konowitz, Vocal improvisation method
- D. Baker, Jazz improvisation
- D. Haerle, A guide to tune analysis and chord/scale choices for improvisation

3.4.4 Skladbe s področja klasike

Dijaki:

- širijo svoje glasbeno obzorje in razvijajo pravilen odnos do klasične glasbene umetnosti;
- izvajajo skladbe skladateljev od 16. do 20. stoletja (barok, klasicizem, romantika, impresionizem, ekspresionizem, sodobniki);
- se ob izvajanju skladb mojstrov klasične glasbe učijo fraziranja v slogu izvajane glasbe;
- z izvajanjem ozaveščajo tehnične in muzikalne podrobnosti, ki določajo klasično glasbo in jo razlikujejo od jazzovske in zabavne glasbe;
- spoznavajo svoje sposobnosti v tej zvrsti in možnosti drugačnega umetniškega izražanja;
- predelajo skladbo.

Priporočeni izbor:

- Bach- Gounod, Ave Maria
- G. F. Händel, Josua, O, hätt ich jubals Harf
- B. Marcello, Il mio bel foco
- W. A. Mozart, Cosi fan tutte – Una donna a quindici anni
- J. Brahms, Saphische Ode
- E. Grieg, Ein Schwan
- G. Bizet, Carmen – Habanera
- C. Debussy, Beau soir
- S. Barber, The daisies
- R. Kreuz, December Lark
- G. Rich, American lullaby
- S. Lekberg, Birds singing at dusk

Literatura:

- The young singer, Row Music Co

3.4.5 Skladbe s področij jazz in zabavne glasbe

Dijaki:

- izvajajo skladbe najrazličnejših slogov s poudarkom na *bebop* skladbah;
- utrjujejo vse doslej obravnavane kompozicijske oblike;
- dopolnjujejo repertoar z zahtevnejšimi skladbami; se seznanijo s skladbami sodobnih avtorjev – vključeni tudi svobodni

Priporočeni izbor:

- D. Ellington, I. Mills, I. Gordon, Prelude to a kiss
- D. Ellington, I. Mills, M. Parish, Sophisticated lady
- D. Ellington, B. Strayhorn, J. LaTouche, Day dream
- D. Gillespie, F. Paparelli, A night in Tunisia

<p><i>free jazz</i> in skladbe neparne ritmov;</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadgrajujejo tehnično in muzikalno raven; – širijo svoje glasbeno obzorje in razvijajo pravilen odnos do glasbene umetnosti; – se učijo repertoar na pamet in tako utrjujejo svoj spomin; – se poglobljajo v interpretacijo besedila in glasbe; – razvijajo ustvarjalnost; spodbujamo jih, da pišejo priredbe za svoj repertoar, se preizkusijo v pisanju in prevajanju besedila ipd.; – uporabljajo tuje jezike; širijo svoj besedni zaklad in izpopolnjujejo izgovarjavo; – naštudirajo dvanajst skladb, od teh najmanj štiri jazz standarde, ki imajo razširjeno obliko (<i>rubato verse, chorus</i>), dva bluesa, skladbo v neparnem taktovskem načinu in skladbe z drugih področij (<i>pop, rock, funk, fusion, šanson, muzikal</i> idr.). 	<ul style="list-style-type: none"> – B. Golson, L. Feather, Whisper not – B. Strayhorn, Lush life; Autumn Nocturne – D. Brubeck, P. Desmond, Take five – D. Brubeck, The Duke – F. Hubbard, Up jumped spring – C. Parker, Confirmation; Donna Lee – W. Gray, A. Ross, Twisted – C. Parker, Au privave – H. Carmichael, Stardust – M. Davis, J. Hendrics, Four – M. Davis, A. Ross, Bebop lives – J. Guifree, Four brothers – C. Corea, 500 miles high; Chrystal silence – J. Clayton, 4-10-2; Fortune Cookie – B. Dorough, Love came on stealthy fingers – B. McFerrin, Jubelee – J. Mandel, P. F. Webster, The shadow of your smile – J. Zawinul, Mercy – M. Legrand, A. M. Bergman, You must believe in spring; How do you keep the music playing?; The windmills of your mind – K. Weil, September song; Lost in the stars – S. Sondheim, Send in the clowns – B. Bacharach, That's what friends are for; Raindrops keep falling; A house is not a home – J. Farrar, Totally hot – M. Masser, L. Creed, The greatest love of all
--	---

3.4.6 Skladbe slovenskih skladateljev	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo skladbe priznanih slovenskih avtorjev; – vzpostavljajo odnos do slovenske glasbene dediščine in sodobne ustvarjalnosti; – poustvarjajo v slovenskem jeziku in tako širijo svoj besedni zaklad; – analizirajo skladbe in si tako izgrajujejo merila za vrednotenje glasbenih del; – s svojim talentom, z izkušnjami in znanjem prispevajo k dvigu umetniške ravni slovenske glasbe; – naštudirajo najmanj dve skladbi različnih ritmov in tempov. 	<p>Priporočeni izbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> – J. Privšek, M. Košuta, Zlati prah imaš v očeh – J. Privšek, L. Svetek, Nocoj – J. Privšek, D. Velkaverh, Letalovlak; – J. Privšek, E. Budau, Samo nasmeh je bolj grenak – M. Sepe, D. Velkaverh, Kjer se nasmeh konča – M. Sepe, G. Strniša, Utrinek – J. Robežnik, M. Jesih, Lastovka – J. Gregorc, E. Budau, Noč – A. Soss, E. Budau, Včeraj, danes, jutri – A. Soss, B. Šoemen, Vračam se – A. Strajnar, D. Velkaverh, Človek v človeku – P. Greblo, M. Dekleva, Na prepihu neba – P. Greblo, V ljubezni imunosti ni – S. Klink, S. Makarovič, Noč – D. Žgur, F. Prešeren, Elegija svojim rojakom – N. Žgur, D. Žgur, V srcu je april; Moč srca

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja petja in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja petja, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti izvedbe, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja jazz petja, pri čemer sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka ter stilnega izražanja. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu, slogu in je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta omejeni interpretacija in muzikalna izvedba ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Izpitne vsebine dijaki v vseh letnikih izvajajo na pamet (razen etude), s spremljavo klavirja ali kitare; del izpitne vsebine lahko izvajajo tudi s posneto instrumentalno spremljavo (tipa *minus one*).

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

1. letnik – letni izpit:

- lestvična ali *arpeggio* vokaliza v obsegu oktave in kvinte;
- lestvice v okviru kadence I–VI–II–V; bluesova lestvica; enostavna improvizacija v okviru obravnavanih lestvic iz vsebin 3.1.2;
- *scat* etuda iz poglavja 3.1.3 (npr. *Leaves of fall*);
- klasična skladba, izbor iz vsebin 3.1.4;
- tri skladbe različnih značajev in tempov, obvezna *blues*, izbor iz vsebin 3.1.5;
- skladba slovenskega avtorja, izbor iz vsebin 3.1.6.

2. letnik – letni izpit:

- lestvična ali *arpeggio* vokaliza v obsegu dveh oktav;
- lestvice iz vsebin 3.2.2; enostavna improvizacija z uporabo teh lestvic;
- *scat* etuda iz vsebin 3.2.3 (npr. vzorci z uporabo sekundarne dominante, kvintni krog, *rhythm changes* itn.);
- klasična skladba, izbor iz vsebin 3.2.4;

- štiri skladbe različnih značajev in tempov (ena od teh je obvezno *blues*), izbor iz vsebin 3.2.5;
- skladba slovenskega avtorja, izbor iz vsebin 3.2.6.

3. letnik – letni izpit:

- lestvična ali *arpeggio* vokaliza v obsegu vsaj dveh oktav;
- lestvice iz vsebin 3.3.2; enostavna improvizacija z uporabo teh lestvic;
- *scat* etuda, izbor iz vsebin 3.3.3 (npr. lokrijska alterirana, *F-blues* itn.);
- klasična skladba, izbor iz vsebin 3.3.4;
- štiri skladbe različnih značajev in tempov (ena od teh je obvezno *blues*), izbor iz vsebin 3.3.5;
- skladba slovenskega avtorja, izbor iz vsebin 3.3.6.

4. letnik – letni izpit:

- lestvice iz vsebin 3.4.2; enostavna improvizacija z uporabo teh lestvic;
- *scat* etuda iz vsebin 3.4.3 (npr. *How hot the sun* ipd.);
- klasična skladba, izbor iz vsebin 3.4.4;
- pet skladb različnih značajev in tempov (ena od teh je obvezno *blues*), izbor iz vsebin 3.4.5;
- skladba slovenskega avtorja, izbor iz vsebin 3.4.6;
- transkripcija (skladba se izvaja ob posnetku, po katerem je bila opravljena transkripcija).

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja letnega izpita; predmet konča v četrtem letniku z razredno oceno.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Pedagoško delo z mladim pevcem jazza in zabavne glasbe na umetniški gimnaziji zahteva temeljito analizo njegovih tehničnih in muzikalnih sposobnosti oziroma pomanjkljivosti ter prepoznavanje njegovih umetniških potencialov in nagnjenj.

Učenje in poučevanje jazz petja bo uspešno, če bo celostno, dejavno in ustvarjalno. Rodilo bo obilne sadove, dijak bo poučen o bistvenih zakonitostih pravičnega petja, kar mu bo omogočilo umetniško delovanje – brez zdravstvenih zapletov in težav.

Učitelj avtonomno oblikuje posamezne učne sklope, tako da smiselno povezuje posamezne glasbene dejavnosti z operativnimi procesnimi cilji in vsebinami. Zaporedje in prioriteto vsebin ter metode in oblike dela učitelj prilagaja potrebam in zmožnostim dijaka.

V sklopu *Tehnične in muzikalne prvine* je najpogostejša pomanjkljivost nesproščen pevski mehanizem v posameznih delih, kot so grlo, čeljust, jezik, ustnice, obrazne mišice, vrat, ramena, roke in prsni koš. Prav tako je zelo pogost pasiven ali pa krčevit oporni mehanizem:

trebušna stena s prepono in prsni koš z obrebrnim mišičevjem. Pogosta pomanjkljivost je slaba telesna drža, lahko tudi kot posledica pasivnega opornega oz. dihalnega mehanizma.

Krčevitost čeljusti, jezika in grla povzroča nesproščen, trd zvok, omejuje glasovni obseg, onemogoča povezanost registrov, povzroča težave – posebno pri pasaži med prsnim in glavinim registrom, preprečuje naravni vibrato ali pa ga ustvarja umetno, povzroča težave z intonacijo, izgovarjava je slabo artukulirana, samoglasniki in soglasniki so neizraziti, popačeni, včasih nosljajoči. Zato je treba tem težavam nameniti posebno pozornost.

Pevske težave povzroča tudi nedejaven, len ali pa agresivno krčevit oporni oz. dihalni mehanizem – prepona s trebušno steno ter prsni koš z obrebrnim mišičevjem. Nedejavna opora je kriva za spihan, nezgoščen zvok, za pomanjkanje zraka že pri nekoliko daljših frazah, za nizko intonacijo, za zvok brez naravnega vibrata, za površno izgovarjavo predvsem končnic. Krčevit oporni mehanizem povzroča forsiran, stisnjen zvok, nezmožnost mirnega, pevnega fraziranja, majhen dinamični spekter, slabo intonacijo itd. Kot posledice obeh nepravilnosti se pojavljajo težave in bolezni na glasilkah, saj jima ne dovolijo, da bi zanihali pod pravo mero zračnega pritiska, ki se vzpostavi po vdihu. Zato se mora učitelj lotiti tehnike dihanja sistematično in nazorno, vendar ga ne sme tabuizirati.

Učitelj se mora zavedati, da so posamezni deli pevskega inštrumenta znotraj telesa nevidni in zato težje obvladljivi. Pot do obvladovanja temelji na vztrajni in mnogokrat dolgotrajni privzgoji potrebnih občutkov.

Največja pomoč dijaku pri odpravi pevskega napaka so vaje, ki spodbujajo ali sproščajo določene dele telesa oz. pevskega sistema. Koristno je problem opisati in ga razložiti tako, da ga bo dijak sposoben razumeti, vendar ne uporabljati preveč časa za besedno razlago. Boljša pomoč je načelo naredi, ponovi.

Vaje mora učitelj prikazati nazorno, od dijaka pa zahtevati zbrano poslušanje in opazovanje, mu privzgojiti samoopazovanje – pripomoček je ogledalo – in ga navajati na zapisovanje poteka procesa. Učinkovita pomoč je zvočno in video snemanje učnih ur.

Odpravljanje pomanjkljivosti se lotevamo po didaktičnem načelu od znanega k neznanemu, za izhodišče uporabimo, kar je pri dijaku dobrega in kar že deluje pravilno. S tem mu vzbudimo zdravo samozavest in ga motiviramo za nadaljnje odpravljanje pomanjkljivosti.

Seveda pa prinesejo dobre rezultate le redne vaje, ki jih dijak izvaja zbrano in osredotočeno na vse podrobnosti, kot so mu bile prikazane pri pouku, zdrav način življenja (brez kajenja in drugih poživljajočih substanc, brez prekomernega uživanja alkohola) ter dobra telesna pripravljenost, telovadba, ples, plavanje, gibanje na svežem zraku.

V okviru tematskega sklopa *Jazz teorija in praksa za pevce jazza* mora pedagog ugotoviti stopnjo razvitosti dijakovega ritmičnega, melodičnega in harmonskega posluha ter njegove improvizacijske sposobnosti. Na podlagi teh ugotovitev se odloči, katere prvine bo treba temeljiteje izpopolnjevati in nadgrajevati, ter pazi, da pri tem ne bo oviral že danih sposobnosti. Najpogostejše pomanjkljivosti so ritmičnega in harmonskega izvora, nepoznavanje lestvičnih struktura (blues, modusi, alteracije idr.) ter nepoznavanje tehnike *scat* oz. pomanjkljivo *scat* besedišče.

Za napredek v kateri koli od prvin je treba začeti graditi na teoretični razlagi, razumevanju in na prakticiranju preprostih ritmičnih, melodičnih in harmonskih vzorcev. Ob vztrajni vadbi in nalaganju vzorcev v spomin se sprošča spontanost, ki je pogoj za improvizacijo.

Za rast v improvizaciji je neprecenljive vrednosti poslušanje posnete in žive jazzovske in zabavne glasbe ter transkribiranje interpretacij velikih mojstrov vokalne in inštrumentalne jazzovske in zabavne glasbe.

Tematski sklop *Etude* je nadaljevanje in disciplinirano nadgrajevanje vsebin iz sklopa *Jazzovska teorija in praksa*.

Sklop *Skladbe s področja jazza in zabavne glasbe* zahteva od pedagoga pozornost in izkušnost pri izbiranju repertoarja, ki mora ustrezati dijakovi tehnični, muzikalni in čustveni ravni, prav tako pa njegovemu obvladovanju prvin teorije jazza. Spodbujati je treba dijakove izrazne in interpretativne sposobnosti ter oblikovno, besedilno in vsebinsko razumevanje obravnavane skladbe. Posebna pozornost je usmerjena v slogovno fraziranje, ki zahteva v različnih slogih različne izvajalske posebnosti in spretnosti (*swing, latino, pop, r&b, gospel, funk, broadway, šanson, itn.*).

Upoštevati je treba, da so vsi trije predhodni sklopi – *Tehnične in muzikalne prvine, Jazz teorija in praksa* in *Etude* – temelj, ki je nujno potrebno orodje za muziciranje mladega jazz glasbenika. Kadar gradi svoje poustvarjanje na čvrstih temeljih, so interpretacije zanesljive, zanimive, svobodne in ustrezajo zakonitostim sloga. Vse skupaj dijaku omogoča kritično vrednotenje glasbe, svobodo pri ustvarjanju in iskanje lastnega izraza.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo sposobnost dojetanja, njegove zmožnosti in raven znanja glede na letnik in znotraj vsakega

sklopa vsebin posebej (tehnične in muzikalne prvine, jazz teorija in praksa, etude, skladbe). Učitelj redno daje dijakom povratne informacije o njihovem napredovanju in jasne napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka,
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj ter usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo pevskega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo vse vsebinske sklope, obvladovanje pevskega sistema, muzikalnost, natančnost in zanesljivost izvedbe, težavnost programa in celovitost nastopa. Upoštevati je treba tudi dijakov vložen trud, prizadevnost, delavnost in predanost. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin ipd. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in pri izvajanju učnega procesa.

Učitelj jazz petja naj bo vedno v stiku z učitelji drugih predmetov, predvsem s tistimi, kjer je dijak pevsko aktivno udeležen (npr. skupinska igra, improvizacija, vokalna skupina, zbor, big band). Učitelj glavnega predmeta najboljše pozna zmožnosti in želje svojega dijaka, zato je pomemben stik pri določanju repertoarja, lege skladb itd. Dobro je, da ima učitelj petja

pregled nad dijakovim delom tudi pri drugih predmetih – tako lahko svoj učni načrt prilagodi morebitnim pomanjkljivostim, ki jih ima dijak pri drugih predmetih.

Učitelj naj spodbuja dijaka, da se medpredmetno ustvarjalno povezuje z drugimi glasbeniki pri skupinski igri, improvizaciji, vokalni skupini, zboru, big bandu itd. Svoja teoretska znanja, pridobljena pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta, oblikoslovja, predvsem pa znanje, pridobljeno pri predmetu osnove aranžiranja, lahko dijaki uporabljajo pri svojem ustvarjanju in so ustvarjalni pri aranžiranju skladb tudi pri predmetu skupinska igra, ne samo v okviru glavnega predmeta. Z znanjem zgodovine klasične, jazzovske in zabavne glasbe si dijaki ustvarjajo močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega glasbenega sloga in si s tem bogatijo glasbeni izraz.

6 MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa pri predmetu jazz petje terjajo za svoje uresničevanje primerno veliko učilnico, skladno s predpisi. Nujna oprema vsebuje akustični ali električni klavir, veliko ogledalo, metronom, računalnik s spletno povezavo, osnovno ozvočenje s tremi pevskimi mikrofoni Shure Beta 58A, s kabli in z mikrofonskimi stojali, dva širokopasovna aktivna zvočnika s pripadajočimi kabli in stojali, moči najmanj 150 W, najmanj osemkanalno mešalno mizo z integriranim digitalnim efektom (*reverb, delay* itn.), CD-predvajalnik, notno gradivo: zbirke jazz standardov, izbori etud, knjige za jazzovsko teorijo in improvizacijo ter zbirke klasičnih skladb, kot je navedeno v učnem načrtu.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanja s področja
Učitelj	- visokošolskega izobraževanja jazz petja - srednješolskega izobraževanja jazz petja po določilih 93. členu ZOFVI